

จุลสารมหา'ลัยแพะ

คลินิกสัตว์เคี้ยวเอื้อง

โรงพยาบาลปศุสัตว์นครศรีธรรมราช

คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนพฤษภาคม

พ.ศ. 2561

บทบรรณาธิการ

จุลสารมหา'ลัยแพะฉบับนี้เป็นฉบับที่ 4 ประจำปีที่ 2 วัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อระหว่างคลินิกสัตว์เคี้ยวเอื้อง โรงพยาบาลปศุสัตว์นครศรีธรรมราช คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และพี่น้องเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะทุกท่าน เพื่อนำเอาองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมต่างๆ ตลอดจนตัวอย่างฟาร์มแพะของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ การแปรรูป และการตลาดแพะ มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม “GFM” Good Farming management

มาตรฐานฟาร์ม เป็นข้อกำหนดที่ถูกระบุขึ้นมาเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์เกือบทุกชนิด ถึงแม้ว่าเกษตรกรหลายคนมองว่าเป็นข้อกำหนดที่กลายเป็นข้อจำกัดต่อการเลี้ยงสัตว์ของท่าน แต่ในความเป็นจริงนั้น มาตรฐานฟาร์มที่ถูกกำหนดขึ้นนั้น มีเพื่อประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ต่อตัวสัตว์ และที่สำคัญที่สุดคือผู้บริโภคสัตว์

เรามักจะรู้จัก “GAP” Good Agriculture Practices หรือ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ซึ่งเป็นมาตรฐานสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรต่างๆ แต่ด้วยข้อจำกัดที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก และมักจะไม่เอื้อให้กับเกษตรกรรายย่อย ทำให้ปัจจุบัน มีการปรับมาตรฐานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคมากที่สุด คือ “GFM” Good Farming management หรือ ระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

โดยมีเป้าหมายหลัก 3 อย่างคือ

- 1.ลดปัญหาโรคระบาด ลดปัญหาเชื้อดื้อยา ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมากต่อการผลิตสัตว์ โดยการทำให้ระบบการป้องกันโรค การจัดการสุขภาพสัตว์(เช่น การเฝ้าระวังโรค การสร้างภูมิคุ้มกันโรค การถ่ายพยาธิ)
 - 2.ความเชื่อมั่นในความปลอดภัยทางอาหาร สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ถึงที่มาของสัตว์ที่บริโภค ว่าปลอดภัย ถูกต้อง ตั้งแต่กระบวนการเลี้ยงจนถึงโต๊ะอาหาร
- โดยการมีการบันทึก ทะเบียนฟาร์ม ข้อมูลสัตว์และสุขภาพสัตว์ บุคคลและยานพาหนะเข้า-ออกสถานที่ ฯลฯ

3.ปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น เมื่อเราสามารถลดปัญหาในการผลิตสัตว์ และสร้างความมั่นใจต่อตลาดผู้บริโภคได้ ก็จะทำให้สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตและคุณภาพของสัตว์ที่ผลิตออกมาให้ดีขึ้นได้โดย การจัดการสวัสดิภาพสัตว์ พัฒนาพันธุ์และอาหารสัตว์ ดูแลสุขอนามัยการจัดการผลผลิต

ปัจจุบันฟาร์มเป้าหมายของ GFM คือฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรรายย่อยได้แก่

- สัตว์ปีกพื้นเมือง / เป็นเนื้อ <3,000 ตัว
- เป็ดไข่ <1,000 ตัว – โคเนื้อ / กระบือ <100 ตัว
- ไก่เนื้อ <50ตัว – แพะ/แกะ <100 ตัว –สุกร <500 ตัว

สำหรับฟาร์มแพะที่สนใจในการขอตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM จะมีเงื่อนไขทั้งหมด 7 หลักเกณฑ์ คือ 1.พื้นที่เลี้ยงและโครงสร้าง 2.การจัดการโรงเรือน 3.การจัดการยานพาหนะ 4.การจัดการบุคคล 5.การจัดการด้านสุขภาพ 6.การจัดการอาหาร น้ำและยาสัตว์ 7.การจัดการข้อมูล (ตั้งเอกสารแนบ) โดยสามารถดำเนินการได้ที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอของท่าน

มาตรฐานฟาร์มไม่ใช้สารของเกษตรกรรับ แต่มั่นคือประโยชน์ต่อเกษตรกรและสังคม เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพที่มีความมั่นคง ยั่งยืน และประชาชนได้บริโภคอาหารที่มีความปลอดภัย

อ้างอิง

กร ม ป ศ ส ต วั http://pvlo-pic.dld.go.th/th1/files/2561/GFM/ppt_GFM.pdf

การเปรียบเทียบชนิดของไข่แดงในสารเจือจางน้ำเชื้อที่มีผลต่อคุณภาพน้ำเชื้อแพะลูกผสมพันธุ์บอร์

Comparison of Egg yolk Extenders in Semen Diluents Affecting Sperm Quality

การเลี้ยงแพะขยายตัวอย่างกว้างขวางต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่สูงขึ้นประกอบกับความสนใจของเกษตรกรที่ต้องการได้ลูกที่เกิดจากพ่อพันธุ์ดีทำให้เกษตรกรเลี้ยงพ่อพันธุ์ไว้ในฟาร์มแต่หันมาใช้บริการผสมเทียมมากขึ้นการผสมเทียมเป็นเทคโนโลยีชีวภาพทางวิทยาการสืบพันธุ์ที่มีบทบาทต่อการปรับปรุงและ

ขยายพันธุ์สัตว์มาอย่างแพร่หลายยาวนานโดยเฉพาะเมื่อมีการค้นพบวิธีการผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งในช่วงปี 1950 (ช่วงพุทธศักราช 2490) และได้รับการพัฒนาต่อเนื่องจนเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพและสะดวกในการเก็บรักษา รวมทั้งสามารถนำไปใช้ผสมพันธุ์ให้แก่ปศุสัตว์ได้กว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การศึกษาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของอาหารเลี้ยงเชื้อที่มีผลต่อคุณภาพน้ำเชื้อของแพะพันธุ์บอร์ลูกผสม โดยทดลองแพะพันธุ์บอร์ลูกผสม อายุ 2-5 ปี จำนวน 3 ตัว แบ่งกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ผสมไข่แดงของไข่ไก่ในอาหารเลี้ยงน้ำเชื้อ, ไข่แดงของไข่เป็ดในอาหารเลี้ยงน้ำเชื้อ และไข่แดงของไข่นกกระทาในอาหารเลี้ยงน้ำเชื้อ เพื่อหาค่าอัตราการเคลื่อนที่ของตัวสุจิ จำนวนตัวเป็นตัวตาย ค่าความเป็นกรด-ด่าง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า อัตราการเคลื่อนที่ของตัวสุจิไข่แดงของไข่เป็ดมีอัตราการเคลื่อนที่ดีกว่าไข่แดงของไข่ไก่และไข่แดงของไข่นกกระทา จำนวนตัวเป็นตัวตายไข่แดงของไข่ไก่และไข่แดงของไข่เป็ดมีจำนวนตัวตายน้อยกว่าไข่แดงของไข่นกกระทามีผลแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) และค่าความเป็นกรด-ด่าง เท่ากับ 7.0 ซึ่งจะลดลงในวันที่ 14 เท่ากับ 6.0 ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) เมื่อนำผลการทดลองดังกล่าวมาคำนวณหาค่าตอบแทนจากการลงทุน พบว่าไข่แดงของไข่เป็ดมีประสิทธิภาพในการอาหารเลี้ยงเชื้อที่มีผลต่อคุณภาพน้ำเชื้อของแพะพันธุ์บอร์ลูกผสมดีกว่าไข่แดงของไข่ไก่และไข่แดงของไข่นกกระทา

ที่ปรึกษา : ศ.กิตติคุณ พิระศักดิ์ จันทรประทีป

รศ.ประชีพ ชูพันธ์

นายชวน ภูเก้าล้วน

น.สพ.สิริศักดิ์ ชีช้าง

ผศ.น.สพ.ธีระวิทย์ จันทรทิพย์

บรรณาธิการ : ผศ.น.สพ.ธีระวิทย์ จันทรทิพย์

กองบรรณาธิการ : สพ.ญ.ภรณ์ทิพย์ ทองมณี

น.สพ.มรกต แสงรุ่ง

นางสาวสุกัญญา ชูใจ

น.สพ.จตุรพัฒน์ คำแป้น